

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Rømskog

Møtested: Rømskog kommune, møterom Gml. spisesal

Tidspunkt: 13.06.2017 kl. 09:30

Eventuelle forfall meldes til Anita Rovedal, telefon 908 55 384, e-post anirov@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Rømskog, 06.06.17

Lars-Erik Ottosson

Leder

(sign.)

Sakliste

- PS 17/14 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23.05.2017
- PS 17/15 Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport " Etisk reglement og varslingsrutiner"
- PS 17/16 Rømskog kontrollutvalg sin innstilling til valg av revisor til fellesnemd for Rømskog og Aurskog-Høland
- PS 17/17 Oppdragsvurdering og vurdering av revisors uavhengighet
- PS 17/18 Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017 - Rømskog kommune
- PS 17/19 Overordnet revisjonsstrategi 2017 - Rømskog kommune
- PS 17/20 Informasjon fra revisjonen
- PS 17/21 Møteplan for KU Rømskog 2. halvår2017
- PS 17/22 Eventuelt

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 117400/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/14
---	-------------------------------	--------------------------------

---

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23.05.2017

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23.05.2017 godkjennes

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23.05.2017

Vurdering

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 23.05.2017 legges frem til godkjenning

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 9
Løpenr.: 118493/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/15
---	-------------------------------	--------------------------------

Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport " Etisk reglement og varslingsrutiner"

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak og innstilling til kommunestyret:

Oppfølgingsrapport om forvaltningsrevisjonsprosjekt «Etisk reglement og varslingsrutiner», tas til orientering.

Rakkestad, 06.06.2017
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Sammendrag

På bakgrunn av vedtak i sak 14/24 den 28.10.2014 i kontrollutvalget og sak 12/15 den 23.04.2015 i kommunestyret, ble forvaltningsrevisjonsprosjekt «Etisk reglement og varslingsrutiner» med seks anbefalinger vedtatt.

Kontrollutvalget skal jfr. *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner* § 12 påse at vedtak knyttet til forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp, og siden melde til kommunestyret hvordan rapportens merknader har blitt fulgt opp av administrasjonen. Videre skal kontrollutvalget vurdere om rapportens anbefalinger anses fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Vedlegg

- Oppfølging av rapport om «Etisk reglement og varslingsrutiner», Rømskog kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Etisk reglement og varslingsrutiner» i Rømskog kommune

Saksopplysninger

Utgangspunktet for oppfølgingen og vurderingen om de vedtatte anbefalingene er oppfylt, baseres på kommunestyrets vedtak. I kommunestyrets vedtak i sak 12/15 heter det:

1. *Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Etisk reglement og varslingsrutiner» i Rømskog kommune tas til orientering.*
2. *De seks anbefalingene som fremkommer i forvaltningsrapporten vedtas.*

Revisor fremmet følgende seks anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten:

1. *Revisjonen anbefaler at kommunen innarbeider et punkt om ulike lovverk/forskrifter sett opp mot ulike fagområdet i det etiske reglementet*
2. *Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer sine rutiner i forhold til gjennomgang og revidering av det etiske reglement og varslingsrutine.*
3. *Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner slik at man gjennomfører en regelmessig opplæring av d det etiske reglementet og varslingsrutinen.*
4. *Revisjonen anbefaler at kommunen gjennomgår sine varslingsrutiner med sine ansatte slik at det biler en helhetlig forståelse av begrepet innad i kommunen.*
5. *Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner for å verne den ansatte ved varsling*
6. *Revisjonen anbefaler at revisjonen følger opp kommunestyrets vedtak i saken etter år etter at rapporten er ferdigbehandlet i kommunestyret*

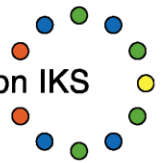
Rådmannen har gitt revisjonen tilbakemelding på hvordan anbefalingene er fulgt opp, dessuten er det opplyst at de etiske retningslinjene og varslingsplakaten gjennomgås i personalmøtene minimum i august/september hver år.

Revisor konkluderer i sin rapport med at kommunen har arbeidet målrettet med anbefalingene og at samtlige er fulgt opp.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan anse eget oppfølgingsansvar som overholdt ved at forvaltningsrevisjonsprosjektet er fulgt opp med oppfølgingsrapport. Videre vurderer sekretariatet at administrasjonen har fulgt opp kommunestyrets vedtak, slik det går fram av revisjonens oppfølgingsrapport.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta oppfølgingsrapporten til orientering, og innstille tilsvarende til kommunestyret.

OPPFØLGING AV

RAPPORT OM

”Etisk reglement og varslingsrutiner”

Rømskog kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

1	BAKGRUNN.....	2
1.1	Innledning.....	2
1.2	Hjemmel for oppfølging	2
1.3	Formål og problemstilling.....	2
2	OPPFØLGINGSKRITERIER.....	2
3	OPPFØLGING.....	3
3.1	Vedtatt anbefaling nr. 1	4
3.2	Vedtatt anbefaling nr. 2	4
3.3	Vedtatt anbefaling nr. 3	5
3.4	Vedtatt anbefaling nr. 4	5
3.5	Vedtatt anbefaling nr. 5	5
3.6	Vedtatt anbefaling nr. 6	6
4	KONKLUSJON.....	7
5	VEDLEGG	8

1 BAKGRUNN

1.1 Innledning

Oppfølging av rapport om ”Etisk reglement og varslingsrutiner” i Rømskog kommune kommer som følge av vedtak 14/24 i kontrollutvalget og vedtak 12/15 i kommunestyret.

I vedtak 14/24 fra kontrollutvalget heter det:

- «1. Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Etisk reglement og varslingsrutiner» i Rømskog kommune, tas til etterretning
2. De 6 anbefalingene som fremkommer av forvaltningsrapporten vedtas.»

I vedtak 12/15 fra kommunestyret heter det:

- ”1. Forvaltningsrevisjonsprosjektet «Etisk reglement og varslingsrutiner» i Rømskog kommune tas til etterretning.
2. De 6 anbefalingene som fremkommer i forvaltningsrapporten vedtas.”

Revisjonen takker kommunens ansatte for godt samarbeid i prosjektgjennomføringen.

1.2 Hjemmel for oppfølging

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (FOR 2004-06-15 nr. 905) § 12 om ”Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter” sier følgende:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.”

1.3 Formål og problemstilling

Formålet med undersøkelsen er å følge opp forvaltningsrevisjonsprosjektet ”Etisk reglement og varslingsrutiner”.

Problemstilling: Er alle tiltak som ble vedtatt av kommunestyret ved behandlingen av rapporten iverksatt?

2 OPPFØLGINGSKRITERIER

Oppfølgingskriteriene vi måler opp mot er kommunestyrets vedtak i sak 12/15. Det vil være anbefalingene som er gitt i forvaltningsrevisjonsrapporten som danner utgangspunktet for

oppfølgingen. I tillegg foreligger også administrasjonens bemerkninger til revisjonens anbefalinger forut for kommunestyrets vedtak, (vedlegg 1).

Revisjonens anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporten var følgende:

Anbefaling nr. 1: Revisjonen anbefaler at kommunen innarbeider et punkt om ulike lovverk/forskrifter sett opp mot ulike fagområdet i det etiske reglementet.

Anbefaling nr. 2: Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer sine rutiner i forhold til gjennomgang og revidering av det etiske reglementet og varslingsrutinene.

Anbefaling nr. 3: Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner slik at man gjennomfører en regelmessig opplæring av det etiske reglementet og varslingsrutinen.

Anbefaling nr. 4: Revisjonen anbefaler at kommunen gjennomgår sine varslingsrutiner med sine ansatte slik at det blir en helhetlig forståelse av begrepet innad i kommunen.

Anbefaling nr. 5: Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner for å verne den ansatte ved varsling.

Anbefaling nr. 6: Revisjonen anbefaler at revisjonen følger opp kommunestyrets vedtak i saken ett år etter at rapporten er ferdigbehandlet i kommunestyret.

På bakgrunn av revisjonens anbefalinger og administrasjonens bemerkninger fattet kommunestyret sitt vedtak.

3 OPPFØLGING

Revisor har mottatt svarbrev fra administrasjonen, ved Rådmann Anne Kirsti Johnsen, datert 15.8.2016, brevet ligger med som vedlegg 2. Administrasjonen har således besvart revisjonens oppfølging av vedtatte anbefalinger.

Rådmannens tilbakemelding i 2014 i forhold til rapportens anbefalinger og konklusjoner er at disse må følges opp.

I 2016 viser rådmannen til kommunestyresak 12/15, 23.4.2015, hvor det fremkommer at alle anbefalingene i rapporten er fulgt opp:

«IØ Kommunerevisjon IKS gjennomførte i 2014 en forvaltningsrevisjon av kommunens etiske retningslinjer og varslingsrutiner. Rapporten foreligger, og er behandlet i Kontrollutvalget. Pga sykemelding i sekretariatet fikk ikke kommunen protokollen fra dette møtet før i 2015, derfor er ikke saken sendt til politisk behandlet før nå.

Revisjonene gir kommunen 6 anbefalinger i sin rapport. Disse er fulgt opp, og «Etiske retningslinjer og varslingsrutiner» og rutinene for bruken av disse er revidert i tråd med anbefalingene slik det fremgår i egen sak.»

Videre i 2016 sier rådmannen at de etiske retningslinjene og varslingsplakaten gjennomgås i personalmøtene minimum i august/september hvert år, og at reglementene var tema i folkevalgtopplæringen.

3.1 Vedtatt anbefaling nr. 1

«Revisjonen anbefaler at kommunen innarbeider et punkt om ulike lovverk/forskrifter sett opp mot ulike fagområder i det etiske reglementet».

Revisor vurderte det i 2014 som positivt at de etiske retningslinjene og varslingsplakaten i Rømskog kommune dekket sentrale punkt som gir viktige retningslinjer å jobbe etter for den enkelte ansatte eller folkevalgte. I KS Veileder «Etikk, samfunnsansvar og antikorrupsjonsarbeid i kommunen» står det at de etiske reglene får en bedre forankring og en større oppmerksomhet hos de som skal anvende dem dersom reglene er utarbeidet med hensyn på lokale forhold. Revisors kontroller i 2014 viste at det etiske reglementet henviste til Rømskog kommune generelt, mens de ulike virksomhetene ikke var omtalt i reglementet. Revisor vurderte at det etiske reglementet i kommunen burde ha innarbeidet et punkt hvor det henvises til de ulike lovverk/forskrifter. Revisjonens kontrollhandlinger i 2017 viser at kommunen har vedtatt reviderte etiske retningslinjer og varslingsplakat for Rømskog kommune i kommunestyresak 11/15 den 19.3.2015. Revisor har gjort kontroll av det reviderte reglementet. Revisors kontroller viser at reglementet er tillagt et punkt med aktuelt lovverk, herunder:

- *Forskrift om begrensning i helsepersonells adgang til å motta gaver, provisjon, tjenester mm 2.9.05*
- *Lov om helsepersonell*
- *Lov om helse- og omsorgstjenester*
- *Arbeidsmiljøloven*
- *Forvaltningsloven*
- *Opplæringsloven*
- *Barnehageloven*

Revisor vurderer på bakgrunn av gjennomgangen av reglementet at kommunen har innarbeidet et punkt om ulike lovverk/forskrifter sett opp mot ulike fagområder i det etiske reglementet, og at anbefalingen er fulgt opp.

3.2 Vedtatt anbefaling nr. 2

«Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer sine rutiner i forhold til gjennomgang og revidering av det etiske reglementet og varslingsrutinene».

Av veilederen til KS beskrives arbeidet med etiske regler som en målrettet kulturbygging. Revisor vurderte i 2014 at begrepet målrettet kulturbygging innebærer et jevnt arbeid med gjennomgang av reglementet årlig. Det ble i oppstartsmøte med rådmann i 2014 opplyst at det ikke fantes noen fast rutine for når det etiske reglementet skal oppdateres. Rådmann foreslo selv på det tidspunktet å opprette en gruppe bestående av rådmann og hovedtillitsvalgt som gjennomførte oppdatering av reglementet, noe revisor vurderte som et godt forslag. Det fremkommer av kommunestyresak 11/15 at de etiske retningslinjer og varslingsplakat er revidert av rådmannens ledergruppe og en arbeidsgruppe bestående av rådmann, tjenesteleder helse og omsorg, hovedtillitsvalgt og hovedverneombud. Revisor ser av sin gjennomgang av de etiske retningslinjene i 2017 at det er lagt til et punkt nr. 10 hvor det står: *«Retningslinjene revideres hvert 4. år»*. Revisor vurderer det dit hen at punkt nr. 10 også innbefatter varslingsrutinene. På bakgrunn av revisors kontroller i 2017 vurderer revisor anbefalingen som fulgt opp.

3.3 Vedtatt anbefaling nr. 3

«Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner slik at man gjennomfører en regelmessig opplæring av det etiske reglementet og varslingsrutinen».

Revisor sendte i 2014 ut en spørreundersøkelse til samtlige 45 ansatte i Rømskog kommune, og hadde en svarprosent på ca. 60%. Av spørreundersøkelsen fremkom at 18,5% av respondentene hadde liten kjennskap til det etiske reglementet. 22,2% av respondentene svarte «vet ikke» på spørsmål om hvor ofte det etiske reglementet blir gjennomgått på arbeidsplassen, mens 77,8% svarer 1-2 ganger i året. Revisor vurderte at det kunne tyde på at enkelte virksomheter i kommunen prioriterte gjennomgang av det etiske reglementet og varslingsrutinen, men at det også var virksomheter hvor dette ikke ble prioritert. Revisor vurderte at det er viktig at kommunens administrasjon forplikter alle virksomheter til å gjennomføre regelmessige gjennomganger av det etiske reglementet og varslingsplakaten ved å legge klare føringer for når og hvordan dette skulle skje.

Det fremkommer av rådmannens brev fra 2016 at reglementet gjennomgås i personalmøtene minimum i august/september hvert år. Av kommunestyresak 11/15 fra 19.3.2015 fremkommer at de Etiske retningslinjer og varslingsplakaten *«gjennomgås i tjenestens personalmøte hvert år, og i opplæringen av nye politikere»*. Revisor fikk ved oppfølging av rapporten tilgang til kommunens intranettsider. Her fremkommer under «etiske retningslinjer og varslingsplakat» at *«Alle ansatte skal sette seg inn i de retningslinjene som gjelder det etiske i et arbeidsforhold»*. Revisor vurderer at kommunen har vurdert sine rutiner for å gjennomføre en regelmessig opplæring av det etiske reglementet og varslingsrutiner, og at anbefalingen er fulgt opp.

3.4 Vedtatt anbefaling nr. 4

«Revisjonen anbefaler at kommunen gjennomgår sine varslingsrutiner med sine ansatte slik at det blir en helhetlig forståelse av begrepet innad i kommunen».

Arbeidsmiljøloven § 2-4 sier at en ansatt har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Revisors kontroller i 2014 viste at saksgang vedrørende varsling er nøye beskrevet i varslingsplakaten. Revisor vurderte videre ut fra spørreundersøkelsen og uttalelser fra rådmann under oppstartsmøte at det kunne være ulik forståelse for begrepet varsling i administrasjonen og blant de ansatte.

Det fremkommer av rådmannens brev fra 2016 at varslingsplakaten gjennomgås i personalmøtene hvert år. Det fremkommer også av kommunestyresak 11/15 fra 19.3.2015 at varslingsplakaten gjennomgås i tjenestens personalmøte hvert år. På kommunens intranettsider står det at «Varslingsplakaten redegjør for hvordan du som arbeidstaker skal gå frem for å si i fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen». Revisjonen vurderer at kommunen gjennomgår varslingsrutinene med sine ansatte, og at forholdene ligger til rette for at det skal være en helhetlig forståelse av varslingsbegrepet innad i kommunen. Revisor vurderer at anbefalingen er fulgt opp.

3.5 Vedtatt anbefaling nr. 5

«Revisjonen anbefaler kommunen om å vurdere sine rutiner for å verne den ansatte ved varsling».

Arbeidsmiljølovens § 2-5 om vern mot gjengjeldelse ved varsling sier at det er forbudt å gjøre gjengjeldelse mot arbeidstaker som varsler. I 2014 vurderte revisor det som positivt at kommunens varslingsrutine utdyper bestemmelsen. Revisor vurderte på bakgrunn av ulik

tilbakemelding i forhold til om det hadde vært varsel i kommunen i spørreundersøkelsen og uttalelsene fra oppstartsmøte at dette kunne gjenspeile hvordan de tror de vil bli behandlet ved en eventuell varslings sak.

Revisors kontroller i 2017 viser at det ble gjort en gjennomgang av varslingsplakaten av rådmannens ledergruppe og en arbeidsgruppe bestående av rådmann, tjenesteleder helse og omsorg, Hovedtillitsvalgt og Hovedverneombud i 2015. Forslag til revidert etiske retningslinjer og varslingsplakat ble vedtatt i kommunestyresak 11/15 den 19.3.2015. Den reviderte versjonen inneholder en link til arbeidstilsynets fakta-side om varsling (<http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=92257>). Revisjonen vurderer på bakgrunn av dette at kommunen har vurdert sine rutiner for å verne den ansatte ved varsling. Revisor vurderer at anbefalingen er fulgt opp.

3.6 Vedtatt anbefaling nr. 6

«Revisjonen anbefaler at revisjonen følger opp kommunestyrets vedtak i saken ett år etter at rapporten er ferdigbehandlet i kommunestyret».

Revisjonen følger opp anbefalingen med denne rapport.

4 KONKLUSJON

Kommunen gjennomførte en revisjon av reglementet i 2015 som ble vedtatt av kommunestyret i sak 11/15 den 19.3.2015. Revisor vurderer at anbefalingene ble fulgt opp gjennom dette arbeidet. Revisjonen har gjort en gjennomgang av de reviderte rutiner som kommunen har utarbeidet, og vurderer at disse i stor grad dekker de anbefalingene som ble gitt i forvaltningsrevisjonsrapporten av 16.10.2014. I tillegg informerer Rådmann i brev av 15.8.2016 om at de etiske retningslinjene og varslingsplakaten gjennomgås i personalmøtene minimum i august/september hvert år. Revisjonen vurderer at kommunen har arbeidet målrettet med anbefalingene, og vurderer at alle anbefalingene er fulgt opp.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS
Rakkestad 02.03.2017

Rita Elnes
Distriktsrevisor

Ole Anders Brattli
Forvaltningsrevisor

5 VEDLEGG

1. Administrasjonens bemerkninger til forvaltningsrevisjonsrapport om ”Etisk reglement og varslingsrutiner” i brev av 14.10.2014.
2. Administrasjonens redegjørelse for hvordan kommunen har fulgt opp de vedtatte anbefalingene i brev av 15.8.2016.
3. Etiske retningslinjer og varslingsplakat

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS
v/Anne Widnes

**SVAR - FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT "ETISK
REGLEMENT OG VARSLINGSRUTINER"**

Det vises til ovennevnte rapport.

Rådmannen kan ikke se at rapporten inneholder faktafeil.

Rådmannens tilbakemelding ift rapportens anbefalinger og konklusjoner er at disse må følges opp.

Med vennlig hilsen
RØMSKOG KOMMUNE

Anne Kirsti Johnsen
rådmann

INDRE ØSTFOLD KOMMUNEREVISJON IKS

OPPFØLGINGSRAPPORT TILSYN ETISKE RUTINER

Det vises til ovennevnte sak. Som beskrevet i K-sak 12/15 23.4.15 er alle anbefalingene i rapporten fra 2014 fulgt opp:

«IØ Kommunerevisjon IKS gjennomførte i 2014 en forvaltningsrevisjon av kommunens etiske retningslinjer og varslingsrutiner. Rapporten foreligger, og er behandlet i Kontrollutvalget. Pga sykemelding i sekretariatet fikk ikke kommunen protokollen fra dette møtet før i 2015, derfor er ikke saken sendt til politisk behandlet før nå.

Revisjonene gir kommunen 6 anbefalinger i sin rapport. Disse er fulgt opp, og «Etske retningslinjer og varslingsrutiner» og rutinene for bruken av disse er revidert i tråd med anbefalingene slik det fremgår i egen sak.»

De etiske retningslinjene og varslingsplakaten er vedlagt. Disse gjennomgås i personalmøtene minimum i august/september hvert år. Reglementene var også tema i folkevalgtopplæringen.

Med vennlig hilsen
RØMSKOG KOMMUNE

Anne Kirsti Johnsen
rådmann

Vedlegg:
Etske retningslinjer og varslingsplakat

INDRE ØSTFOLD KOMMUNEREVISJON	
Dato	17.08 16
Saksbeh.	ANNWID <i>f.w</i>
Saksnr.	14/10474
Lopenr.	153051/16
Kode	320/121

RØMSKOG KOMMUNE

ETISKE RETNINGSLINJER OG VARSLINGSPLAKAT

**Vedtatt av Rømskog kommunestyre 19.03.15
K-sak 11/15**

Etiske retningslinjer

1.

Rømskog kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Både folkevalgte og medarbeidere har ansvar for å etterleve dette prinsippet. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder for Rømskog kommunes virksomhet. Dette innebærer også at alle skal forholde seg lojalt til vedtak som er truffet.

Alle har også et selvstendig ansvar for å ta opp forhold som en får kjennskap til på arbeidsplassen, som ikke er i samsvar med kommunens etiske retningslinjer.

2.

Rømskog kommune stiller strenge krav til sine medarbeideres opptreden og handlemåte slik at ingen skal kunne trekke i tvil ansattes rettskaffenhet og pålitelighet.

Medarbeiderne skal være seg bevisste at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. De skal derfor ta aktiv avstand fra og bekjempe enhver uetisk forvaltningspraksis.

Ansatte og politikere skal være seg bevisst at man i mange sammenhenger oppfattes som representant for kommunen, og at man gjennom sitt arbeid, sin opptreden og sine uttalelser er med og danner grunnlaget for hvilket omdømme kommunen får.

Enhver ansatt har et selvstendig ansvar for å benytte arbeidstiden effektivt.

Ledere på alle nivå har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd.

3.

Forvaltningslovens kap. 2, samt kommunelovens § 40 nr. 3, gir bestemmelser om habilitet som gjelder for alle medarbeidere og folkevalgte i kommunen. Alle medarbeidere og folkevalgte i kommunen må gjøre seg kjent med denne loven og forholde seg i samsvar med lovens bestemmelser.

Kommunens folkevalgte og medarbeidere skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde tilfeller som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser.

Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelsen i en sak en har faglig ansvar for eller forøvrig deltar i behandlingen av, skal en ta dette opp med overordnede.

Ansatte i Rømskog kommune plikter å underrette arbeidsgiver om bistillinger eller bierverv vedkommende har eller senere påtar seg.

Ansatte og politikere oppfordres til å registrere sine styreverv i styrevervregisteret.no

4.

Samtlige medarbeidere i Rømskog kommune er i henhold til forvaltningslovens § 13 pålagt taushetsplikt. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet. Hun/han kan heller ikke utnytte taushetsbelagte opplysninger i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre. I tillegg til forvaltningslovens regler om taushetsplikt gjelder bestemmelser gitt i diverse særlover. Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kommunen, må respekteres og ikke brukes til personlig vinning.

Rømskog kommune forventer at kommunens medarbeidere bidrar til å gi en korrekt og fullstendig informasjon om kommunens virksomheter og forskjellige tjenester. All informasjon som gis i forbindelse med virksomhet for kommunen, skal være korrekt og pålitelig og ikke med hensikt gis tvetydig formulering.

I sin praktisering av åpenhet i det offentlige rom, må både politikere og ansatte utvise varsomhet. Dette gjelder ikke minst i bruken av sosiale media. Ansatte må ikke sette seg i en situasjon hvor det kan reises tvil om man er i rollen som ansatt eller privatperson.

5.

Både folkevalgte og ansatte skal medvirke til at korrupsjon og misligheter ikke kan finne sted. Både folkevalgte og ansatte skal motvirke handlinger eller disposisjoner som kan så tvil om kommunens redelighet og objektivitet.

Når kommunen mottar gaver eller annen støtte fra private/virksomheter (til bestemte områder eller tiltak), skal det være åpenhet om dette. Til vanlig skal dette refereres i formannskapet. Kommunen kan ikke motta gaver som det er knyttet forpliktelser til, eller andre bindinger som ikke er i samsvar med vedtatte prosjekt og/eller tiltak, og som kan antas å kunne påvirke saksbehandlingen eller gripe inn i fremtidige disposisjoner. Spesielt skal en være forsiktig med å motta gaver eller annen støtte i forbindelse med at en bedrift, organisasjon eller enkeltperson har aktuelle saker eller oppdrag i kommunen.

6.

Folkevalgte og ansatte i kommunen skal unngå personlige fordeler og gaver av en art som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke handlinger, saksforberedelser eller vedtak.

Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, konfekt, blomster o.l. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander men også andre fordeler, f.eks i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

Er man i tvil kontaktes nærmeste overordnede.

Tilbud om "gaver" for å innta et bestemt standpunkt i enkeltsaker skal avslås og rapporteres via nærmeste overordnede til rådmannen og kommunerevisjonen. Folkevalgte rapporterer tilsvarende til ordføreren.

Ved tilbud om gaver o.l. som har et omfang som går ut over disse retningslinjer, skal nærmeste overordnede kontaktes. Mottatte gaver skal returneres avsender sammen med et brev som redegjør for kommunens regler om dette.

Moderate former for gjestfrihet og representasjon hører med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Graden av slik oppmerksomhet må imidlertid ikke utvikles slik at den påvirker beslutningsprosessen, eller kan gi andre grunn til å tro det.

Invitasjon til informasjonsmøter mv. med tilhørende middag/lunsj arrangert av leverandører/potensielle leverandører tas opp med nærmeste overordnede.

Reiseutgifter i alle tjenstlige sammenhenger skal dekkes av kommunen, annen offentlig instans eller KS. Det er uforenlig med kommunens etiske standard å kjøpe seksuelle tjenester i forbindelse med arbeid eller tjenestereiser.

Rømskog kommunes innkjøp skal skje i henhold til vedtatte retningslinjer.

Innkjøp til Rømskog kommune skal ikke gi rabatter til kommunens ansatte. Medarbeidere eller politikere skal ikke benytte kommunens eller kommunens navn for å oppnå fordeler i forbindelse med personlige innkjøp.

7.

Kommunale mobiltelefoner tillates ikke nytt til private formål. Unntak herfra er medarbeidere som er pålagt å være tilgjengelig på mobiltelefon utenom arbeidstid. Kommunale kjøretøy skal ikke benyttes til private formål.

8.

Kommunen har nulltoleranse for mobbing/upassende oppførsel på arbeidsplassen. Det skal ikke tas lett på episoder med mobbing/upassende oppførsel. Dersom man blir utsatt for eller klar over at det skjer mobbing/upassende oppførsel, meldes det fra til nærmeste overordnede. Er lederen involvert i mobbingen, som mobber eller offer, skal forholdet tas opp med dennes nærmeste overordnede. Leder som mottar melding om mobbing/upassende oppførsel har ansvaret for å sørge for at problemet løses til alles tilfredshet.

Rådmannen skal ha rapport om slike situasjoner og er kontrollinstans for at situasjonen løses. Uregelmessigheter og mistanke om sådanne skal rapporteres nærmeste overordnede som tar opp saken med rådmann. Oppfølging av slike saker skal rapporteres til kommunerevisjonen.

9.

Ledere på alle nivå har et særlig ansvar for å følge opp at medarbeidere er kjent med og etterlever kommunens etiske retningslinjer.

Enhver medarbeider i Rømskog kommune skal informere og søke råd hos nærmeste overordnede i saker som kan ha innvirkning på kommunens anseelse og den tillit kommunen nyter i ulike sammenhenger.

10.

Retningslinjene revideres hvert 4.år.

Aktuelt regelverk:

Forskrift om begrensnng i helsepersonells adgang til å motta gaver, provisjon, tjenester mm 2.9.05

Lov om helsepersonell

Lov om helse- og omsorgstjenester

Arbeidsmiljøloven

Forvaltningsloven

Opplæringsloven

Barnehageloven

Etikk-plakat for Rømskog kommune

Ansvar

Reglene forplikter alle folkevalgte og medarbeidere i Rømskog kommune, leverandører og andre som har et kontraktsmessig forhold til kommunen.

Omdømme

Vi forvalter fellesskapets verdier og opptre redelig, upartisk og profesjonelt i alle forhold.

Brukerorientert

Vi viser respekt for det enkelte menneske og ivaretar brukerens velferd og sikkerhet.

Habilitet

Vi unngår å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og egne interesser.

Integritet

Vi unngår personlige fordeler som kan påvirke våre handlinger. Dette gjelder også fordeler til den virksomheten der vi jobber.

Informasjon

Vi bidrar til åpenhet og innsyn i vårt arbeid.

Varsling

Vi sier fra dersom vi oppdager kritikkverdige forhold.

Taushetsplikt

Vi beskytter brukeren ved å ivareta taushetsplikten.

Lojalitet

Vi er konstruktive i forkant av beslutninger og lojale i oppfølgingen.

Medarbeidere

Vi tar aktivt ansvar for å skape et godt arbeidsmiljø, viser respekt og omtanke og bidrar til felleskap og tilhørighet.

Miljø

Vi forvalter fellesverdier for lokalsamfunnet, og miljøbevissthet skal prege alle våre handlinger.

Etisk beslutningsmodell for politikere og medarbeidere i Rømskog kommune:

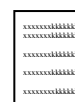

Står du overfor et etisk dilemma, så still deg selv følgende spørsmål:

Er det tillatt i følge norsk lov?

Er det forenlig med kommunens etiske regler?

Spør deg selv:

Er det nødvendig?

Er det forsvarlig?

Er det økonomisk fornuftig?

Hvordan vil det påvirke miljøet?

Er jeg komfortabel med dette?

Spør din leder om råd dersom du fremdeles er i tvil.

Praktiske regler knyttet til etikkplakaten ¹⁾

Som ansatt i Rømskog kommune er det særlig viktig at jeg:

- Opptrer redelig, upartisk og profesjonelt i alle forhold
- Bidrar til åpenhet og innsyn i kommunens virksomhet
- Unngår personlige fordeler som kan påvirke mine tjenestehandlinger
- Ikke tilgodeser familie, venner eller bekjente
- Aktivt bekjemper diskriminering på bakgrunn av kjønn, etnisitet, religion og sosial tilhørighet.
- Sier fra hvis jeg oppdager kritikkverdige forhold

Som tjenesteyter i mitt møte med brukere er det særlig viktig at jeg:

- Viser respekt for enkeltindividet
- Ivaretar brukerens velferd og sikkerhet
- Beskytter brukeren ved å ivareta taushetsplikten

Som forvalter av økonomiske ressurser i mitt møte med kunder/leverandører er det særlig viktig at jeg:

- Bidrar til effektiv ressursutnyttelse, tar miljøhensyn og unngår misbruk av kommunens verdier
- Opptrer profesjonelt i alle forretningsforhold
- Er lojal mot regelverk som skal sikre kommunens omdømme

Som utøver av forvaltningsmyndighet i mitt møte med parter/klienter er det særlig viktig at jeg:

- Er lojal mot skrevne og uskrevne regler om god forvaltningsskikk
- Behandler sakene grundig, men likevel ikke med unødig tidsbruk
- Respekterer offentlighetens krav på innsyn i saksbehandlingen

Som politiker i Rømskog kommune er det særlig viktig at jeg:

- Opptrer redelig, upartisk og profesjonelt i alle forhold
- Tar opp spørsmål om habilitet straks det kan være den minste tvil
- Respekterer offentlighetens krav til innsyn gjennom åpenhet, men ivaretar samtidig taushetsplikten
- Vurderer om det er tatt nødvendige miljøhensyn

Varslingsplakaten

Hva er varsling?

Varsling er å gå videre med kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det. Kritikkverdige forhold er brudd på lovregler, brudd på interne regler eller brudd på etiske normer.

Varsling er positivt

Varsling er bra både for Rømskog kommune som arbeidsplass og for samfunnet, fordi kritikkverdige forhold kan rettes opp. Ansatte som er villige til å varsle er en viktig ressurs for Rømskog kommune

Rett og plikt til å varsle

Du oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold, fordi det kan bidra til å utvikle Rømskog kommune positivt, men har normalt ikke plikt til å varsle.

Du har plikt til å varsle om mulige lovbrudd (korrupsjon, mobbing) og om forhold der liv og helse er i fare, [Aml § 2-3](#).

Oppfølging av varsling

- Det skal ryddes opp i det som er kritikkverdige. Varsleren og den det blir varslet om, skal ha tilbakemelding.
- Viser det seg at kritikken er grunnløs eller baserer seg på en misforståelse, skal varsleren få en ordentlig forklaring.

Den som varsler skal ikke straffes

Vernet gjelder alle former for gjengjeldelse, som for eksempel trakassering, ordensstraff, fratakelse av arbeidsoppgaver m.v. En varsler som likevel skulle oppleve dette, kan for eksempel kontakte leder, tillitsvalgt eller verneombud.

For mer informasjon:

<http://www.arbeidstilsynet.no/fakta.html?tid=92257>

Hvem varsler du til?

Oftest vil det være naturlig å varsle nærmeste overordnede leder. Andre i ledelsen som kan varsles:

- Tjenesteleder
- Rådmannen

Du kan også varsle:

- Andre interne ledere

Og du kan varsle:

- Ledende politikere
- Offentlige tilsyn

Anonymitet og fortrolighet

Hvem varsleren er, er alltid fortrolig informasjon. Varsling kan gjøres anonymt, men normalt vil åpenhet sikre bedre saksgang og et bedre resultat for alle involverte parter.

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 8
Løpenr.: 118457/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/16
--	------------------------	-------------------------

Rømskog kontrollutvalg sin innstilling til valg av revisor til fellesnemd for Rømskog og Aurskog-Høland

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak og innstilling som fremlegges for behandling i Rømskog kommunestyre:

Regnskapsførende kommunes revisor, velges som revisor for fellesnemda.

Rakkestad, 06.06.17
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova)

Saksopplysninger

Ved sammenslåing av kommuner skal det opprettes en fellesnemd som skal samordne og forberede kommunesammenslåing. I forkant av etablering av fellesnemd innkaller fylkesmannen til felles bystyre/kommunestyremøte mellom de sammenslåtte kommunene. Av inndelingsloven § 25 d går det fram at fellesmøtet skal drøfte valg revisor for virksomheten i fellesnemda.

Norges kommunerevisorforbund (NKRF) har utarbeidet en sjekkliste for revisorer, kontrollutvalg og sekretariat. Av denne framgår at det anbefales at kontrollutvalgene i kommunene som sammenslås innstiller til bystyret/kommunestyrene på valg av revisor. Innstilling fra kontrollutvalgene vil, kontra direkte valg i bystyret/kommunestyrene, styrke legitimiteten til det valget som gjøres.

I sjekklisten fra NKRF står det følgende:

«Når kommunene har forskjellig revisor, vil det kunne tenkes at kontrollutvalgene ikke innstiller på samme revisor. Her er det lovens forutsetning at spørsmålet skal drøftes og avklares på fellesmøtet, og at kommunestyrene deretter fatter likelydende vedtak.»

Normalt føres fellesnemndas regnskap av en av de berørte kommunene. Den praktiske løsningen vil da være at regnskapsførende kommunes revisor også velges som revisor for fellesnemnda»

Det er Indre Østfold kommunerevisjon IKS som reviderer kommuneregnskapet for Rømskog kommune og Romerike Revisjon IKS for Aurskog-Høland kommune. I kontrollutvalgets møte 23. mai opplyste revisjonen at de skulle ha et møte med Romerike Revisjon 7. juni, i forbindelse med kommunesammenslåingen.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler, på bakgrunn av overstående, kontrollutvalget å innstille til kommunestyret regnskapsførende kommunes revisor også velges som revisor for fellesnemnda.

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 117420/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rømskog	13.06.2017	17/17

Oppdragsvurdering og vurdering av revisors uavhengighet

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Revisjonens oppdragsvurdering og brev om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet, tas til orientering.

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Oppdragsvurdering
- Brev datert 09.05.2017 til kontrollutvalget fra Indre Østfold Kommunerevisjon IKS om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at regnskapene blir revidert på en betryggende måte jfr. kommuneloven § 77 nr. 4.

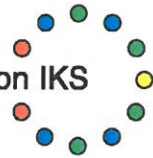
Kontrollutvalget skal hvert år motta en skriftlig egenvurdering av revisors uavhengighet, jfr. revisjonsforskriften § 15. Utvalget ivaretar sitt påseansvar ved å gjennomføre aktiviteter knyttet til oppfølging av revisjonen og revisjonsarbeidet, dette omfatter bla revisors oppdragsvurdering og uavhengighetserklæring.

Oppdragsvurderingen er vurdert ut fra revisjonsstandardene ISA 200, 210 og 220. Revisor har vurdert egen uavhengighet i forhold til krav i kommuneloven § 79, og forskrift om revisjon § 12 om krav til vandel, samt kap. 6 om krav til revisors uavhengighet og objektivitet.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar revisors oppdragsvurdering og brev om vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet til orientering.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS	Klientnr.: Rømskog kommune	Arkiv:
Oppdrag: Rømskog kommune	Utarbeidet dato/sign.: 22/05/2017/RITELS	År: 2017
Enhet: Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon	Gjennomgått dato/sign.:	Side: 1
Sak: OPPDRAGSVURDERING		
Oversikt over team og timebudsjett		
Ansvarlig revisor: <i>Rita Elnes</i>		Timer:
<i>Kontaktperson: Lene Eilertsen</i>		
Medarbeider(e): <i>RR team;Svend-Harald Klavestad</i>		Timer:
<i>Sabri Mousa, Anders Fladberg</i>		
<i>Magnus Sjøli Gundersen, Unni Torp</i>		
<i>Inger Marie Karlsen-Moum og Bjørn Karlsen.</i>		
<i>FR team; Anita Rønningen, Anne Widnes,</i>		
<i>Casper Støten, Sten Morten Henningsmoen</i>		
<i>og Frank Wily Vindløv Larsen.</i>		470 timer (293 RR/177 FR)
Vurdering av uavhengighet og objektivitet, jf. ISA 200 pkt 14 og ISA 220 pkt. 11		
<i>Revisjonen blir utført etter god revisjonsskikk. Medarbeidere på oppdraget er vurdert i forhold til krav i pkt. 11 i ISA 220. Det er vurdert slik at sammensetningen på teamet ikke bryter mot noen av punktene i standarden.</i>		
Vurdering av kapasitet og kompetanse, jf. ISA 220 pkt. 14		
<i>Det vurderes slik at kapasitet og kompetanse er tilstede for å utføre revisjonen i Rømskog kommune på en god måte, både for regnskapsrevisjonen og forvaltningsrevisjonen.</i>		
Hva består oppdraget av, spesielle vilkår for oppdraget eller avtale, jf. ISA 220 pkt.15		
<i>Det skal avgis en revisors beretning for regnskapets riktighet og at regnskapet er i overenstemmelse med lover og god regnskapsskikk. Det skal også utarbeides forvaltningsrevisjonsrapporter som bygger på, og måles opp mot bestemmelser i lover og forskrifter samt standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.</i>		
Skal det sendes engasjementsbrev eller inngås særskilt avtale? Jf. ISA 210 pkt. 9, 10,11 og 12		
Ja / nei		
<i>Nei</i>		
Hvis nei, begrunnelse:		
<i>Det var sendt engasjementsbrev til <u>alle</u> kommunene i Østfold fra det selskapet vi ble fisjonert fra (Østfold kommunerevisjon). Ved oppstart av nytt selskap IØKR fra 01.01.02 ble oppdraget (innhold og arbeidsdeling) behandlet i eierkommunene i forbindelse med oppdeling i revisjon og sekretariat. Det ble ikke skrevet nye engasjementsbrev nettopp med bakgrunn i foran nevnte resonnement.</i>		

Til kontrollutvalget i Rømskog kommune

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Rømskog kommune

Innledning

I henhold til Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget, jamfør merknader til nevnte bestemmelse.

I følge Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av kommuneloven § 79:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- b) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- c) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 13.

Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget.

Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i.

Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

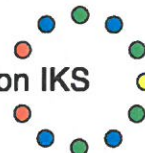

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Indre Østfold kommunerevisjon IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Rømskog kommune deltar i.
Pkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Rømskog kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Rømskog kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Rømskog kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrollopgaver.
Pkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Rømskog kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Rakkestad, 9. mai 2017

Rita Elnes

Oppdragsansvarlig revisor, Indre Østfold Kommunerevisjon IKS

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 5
Løpenr.: 117456/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/18
---	-------------------------------	--------------------------------

---

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017 - Rømskog kommune

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Dokumentet «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017 – Rømskog kommune», tas til orientering

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017- Rømskog kommune», datert 22.05.2017

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Jfr. kommuneloven § 77 om kontrollutvalgets påseansvar ovenfor revisjonen blir utvalget fremlagt dokumentet «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017 -Rømskog kommune». Dokumentets hovedformål er å gi en oversiktlig dokumentasjon over samlede ressurser og planlagt tidsforbruk i revisjonsdistriktet og i den enkelte eierkommune.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar dokumentet «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017 -Rømskog kommune», til orientering.

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2017

Regnskapsrevisjon
Forvaltningsrevisjon
Selskapskontroll

Rømskog kommune

2017

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING:	2
1.1 Dokumentets formål	2
1.2 Revisjonsselskapet	2
2 RESSURSER	2
2.1 Stillingshjemler og samlet ressurs	2
2.2 Tidsressurser i Rømskog kommune	2
2.3 Organisasjonskart	2
2.4 Kompetanse	3
2.5 Uavhengighet	3
3 ARBEIDSOPPGAVER	3
3.1 Kommunelovens bestemmelser	3
3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver	3
3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i IØKR	4
4 OPPSUMMERING	4
VEDLEGG;	
1. Organisasjonskart per – 09.05.2017	
2. Tjenesteleveranser, IØKR IKS	

1. INNLEDNING:

1.1 Dokumentets formål

Hovedformålet med dette dokumentet er å gi en oversiktlig dokumentasjon over samlede ressurser oppgaver og tidsforbruk i revisjonsselskapet og i den enkelte eierkommune. En mer detaljert gjennomgang av risikovurdering, vesentlighet, ressurser, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll, er å finne i følgende dokumenter:

- "Overordnet revisjonsstrategi" planperiode 01.04.2017 til 31.03.2018
- "Revisjonsplan for forvaltningsrevisjon" (planen ble vedtatt høsten 2016) planperiode 2017-2018
- "Plan for selskapskontroll" (planen ble vedtatt høsten 2016) planperiode 2017-2020

Dokumentene er obligatoriske for hver kommune.

1.2 Revisjonsselskapet

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS (IØKR IKS), er et selskap etablert for å levere revisjonstjenester, til eierkommunene Aremark, Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Rakkestad, Rømskog, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad og Våler. Selskapet har kontorsted i Rakkestad og vår adresse er Industriveien 6, 1890 Rakkestad.

Selskapet leverer regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

2 Ressurser

2.1 Stillingshjemler og samlet ressurs

Revisjonsselskapet har 11 årsverk. Det er for tiden 6 kvinner og 8 menn. Planlagt total ressurs for 2017 er:

Timer regnskapsrevisjon/selskapskontroll kommuner	totalt 8 867 timer
Timer forvaltningsrevisjon kommuner	totalt 5 374 timer
Timer fellestid/sokn og selskaper	totalt 1 375 timer
Timer administrasjon/ledelse	<u>totalt 1 340 timer</u>
Sum eksterne timer	totalt 16 956 timer

Selskapet selv, og standardene vi arbeider etter, setter strenge krav til intern kvalitetskontroll, jfr. standarden ISQC-1. Begge fagområdene, forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, har innarbeidet i sine planer, ressurser til intern kvalitetssikring. I tillegg timer til obligatorisk faglig oppdatering, reisetid ol.

2.2 Tidsressurser i Rømskog kommune

Tidsressurs i Rømskog kommune revisjonsåret 2017	
Revisjon av kommuneregnskapet/selskapskontroll	293 timer
<u>Forvaltningsrevisjon:</u>	<u>177 timer</u>
Totalt tid	470 timer

2.3 Organisasjonskart

Se vedlegg 1 til dette dokument

2.4 Kompetanse

Revisjonsenheten har samlet kompetanse som dekker de lovpålagte oppgaver innen revisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Våre ansatte har utdanning innen revisjon, statsvitenskap, psykologi, samfunnsgeografi, spesialpedagogikk og økonomi. Alle ansatte innen forvaltningsrevisjon har kompetanse i generell og spesiell forvaltningsrett. Våre ansatte innehar samlet mange års real kompetanse innen offentlig revisjon. Oppdragsansvarlig revisor plikter å gjennomføre minst 105 timer med faglig ajourhold i løpet av hver 3-års periode. Øvrige ansatte skal i løpet av samme periode ha minst 63 timer til etter- eller videreutdanning.

2.5 Uavhengighet

KL § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 6 omhandler krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Kravet til uavhengighet og objektivitet gjelder alle som foretar revisjon. Det påhviler derfor alle som utfører revisjon å foreta en løpende vurdering av sin uavhengighet. Bestemmelsene gjelder alle som utfører revisjon for kommunen.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har etablert rutiner som sikre at alle ansatte har fokus på sin egen uavhengighet til de oppdrag som den enkelte reviderer. Selskapet har fokus på vår væremåte og oppførsel, som sikrer profesjonalitet og objektivitet opp mot våre oppdragsgivere. Det er etablert etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

Uavhengigheten til oppdragsansvarlig revisors og de revisorer som arbeider opp mot Rømskog kommune er vurdert og funnet i orden. Egenvurderingen av oppdragsansvarlig revisor (distriktsrevisor), legges frem for kontrollutvalget til behandling i 2017.

3 Arbeidsoppgaver

3.1 Kommunelovens bestemmelser

I kommunelovens § 78 heter det bl.a.

- Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
- Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Egne bestemmelser om selskapskontroll finner man i kommunelovens § 80.

3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver

Revisjonens arbeidsoppgaver kan kort oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon
  - Vurdering av økonomisk intern kontroll
  - Regnskapsbekreftelse
  - Misligheter
- Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder:
  - Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
  - Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
  - Regelverket etterleves,

- Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten
- Selskapskontroll:
  - Er et middel for å påse at forvaltningen av kommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.
- Eierskapskontroll:
  - Er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- Representere i kontrollutvalg og kommunestyre.

3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i IØKR

Spesifikasjon av tjenesteproduksjon, Se vedlegg 2.

4 OPPSUMMERING

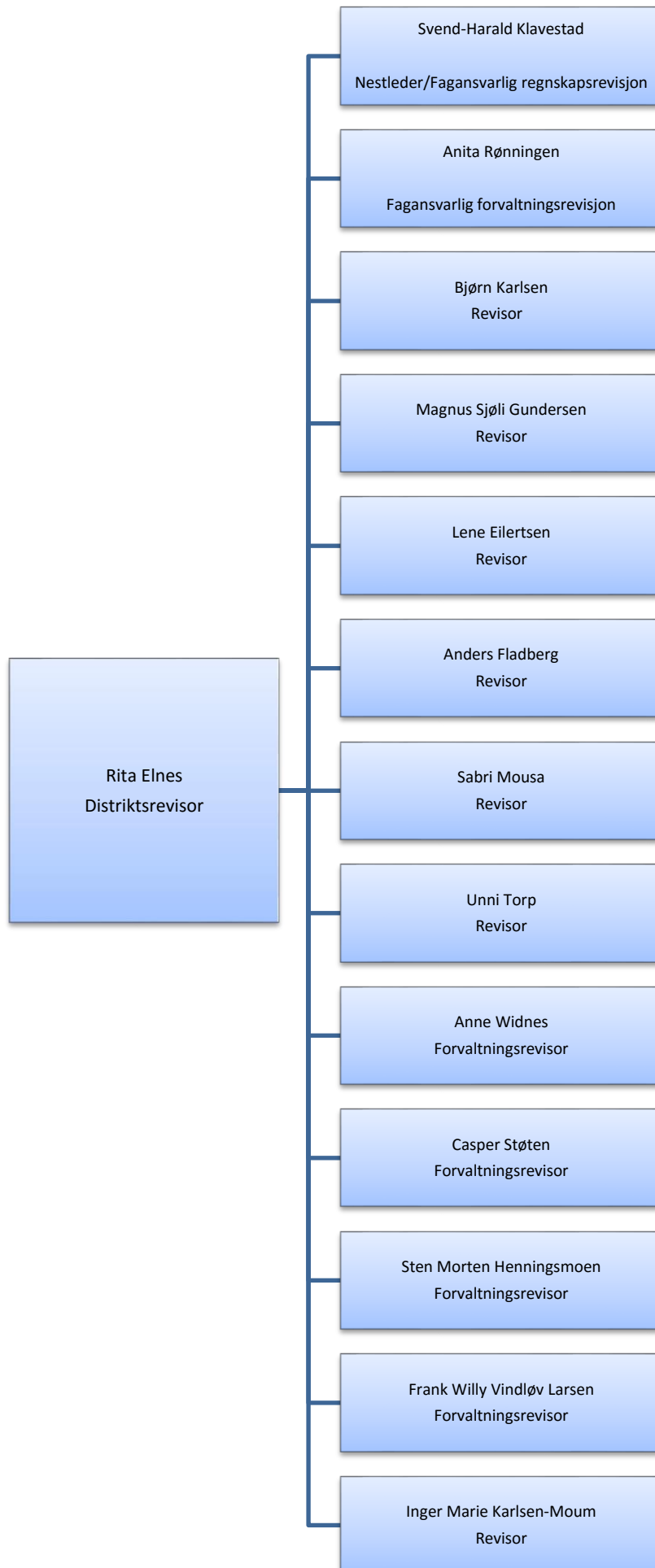
Hovedressursene i vår tjenesteproduksjon er knyttet til de forutsetninger som ligger til grunn for vedtatt budsjett. Selskapet har til en hver tid fokus på effektiv ressursbruk og kostnadsbesparelser. Ressursbruken planlagt i dokumentene plan for forvaltningsrevisjon, overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjonen og plan for selskaps- og eierskapskontroll vil gjennom året være til faglige vurdering. Hvis spesielle forhold skulle oppstå vil omprioriteringer blir gjort innfor de ressurser som er planlagt, og iht til de faglige standarder som settes til vårt arbeid.

Rakkestad, 22. mai 2017

Rita Elnes
Distriktsrevisor

INDRE ØSTFOLD KOMMUNEREVISJON IKS – org.kart per 09.05.2017
Totalt 11 årsverk

Vedlegg 2

Oversikt over tjenesteleveranse IØKR IKS:

- 1. Regnskapsrevisjon - løpende revisjon og årsoppgjørrevisjon**
  - a. Revisjonsstrategi, kartlegging/testing intern kontroll og regnskapsbekreftelse
    - i. Lønnsområdet
    - ii. Innkjøpsområdet
    - iii. Driftsmiddelområdet (investeringer)
    - iv. Finansområdet
    - v. Overføringer
    - vi. Salgsområdet
    - vii. Likviditetsområdet
  - b. Evaluering og oppfølging
- 2. Forvaltningsrevisjon**
  - a. Overordnet analyse
  - b. Utarbeidelse av prosjektbeskrivelser
  - c. Revisjonsplan
  - d. Forvaltningsrevisjonsprosjekter
  - e. Oppfølgingsrapporter
  - f. Spørreundersøkelser (Questback)
  - g. Kurs/foredrag
- 3. Revisors uttalelse, attestasjon av prosjektregnskap - refusjonskrav**
  - a. Staten og andre instanser krever attestasjon av kommunens bruk av eksterne midler
- 4. Attestasjon av moms. kompensasjon**
  - a. Kommuner
  - b. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
  - c. Interkommunale selskaper
  - d. Barnehager
- 5. Gjennomføring av selskaps-/eierskapskontroller**
  - a. Offentlig heleide AS og IKS i eierkommunene
- 6. Revisjon av andre regnskaper (egne retts-subjekter)**
  - a. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
  - b. Interkommunale selskaper
  - c. Stiftelser
  - d. Fond
  - e. Legater

- f. Foreninger
- g. UI-regnskaper
- h. Interreg prosjekter

7. Rådgiving

8. Kurs

- a. Interne og eksterne kurs

9. Deltakelse i møter

- a. Den enkelte kommune – kontrollutvalg og kommune-/bystyre
- b. Samordningsforum – Fylkesmannen i Østfold
- c. Andre, på forespørsel
  - i. Rådmannsforum, Regionrådet ol.

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 117481/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rømskog	13.06.2017	17/19

Overordnet revisjonsstrategi 2017 - Rømskog kommune

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Dokumentet «overordnet revisjonsstrategi 2017 – Rømskog kommune» tas til orientering

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Overordnet revisjonsstrategi 2017- Rømskog kommune, datert XXXX (*Unntatt offentlighet jfr. offentleglova § 13 første ledd, jfr. forvaltningslovens § 13 nr. 2*). - **Ettersendes**

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv FOR -2004-06-15-904
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner FOR – 06-15-905
- Revisjonsstandard 300 – Planlegging av revisjon av et regnskap, samt Revisjonsstandard 315 – Forståelse av foretaket.

Saksopplysninger

Revisor skal på bakgrunn av bestemmelser i lov, forskrift og anvendt revisjonsmetodikk, planlegge revisjonsarbeidet slik at revisjonen blir utført på en effektiv og faglig sikker måte.

Overordnet revisjonsstrategi skal bidra til å sikre at:

- Viktige revisjonsområder blir satt i fokus (Risiko og vesentlighet)
- Mulige problemer / områder identifiseres så tidlig som mulig
- Det tilegnes tilstrekkelig kunnskap om kommunes virksomhet

Revisor skal med utgangspunkt i overordnet revisjonsstrategi beskrive angrepsvinkel og omfang, utarbeide og dokumentere ulike revisjonsplaner og revisjonsprogrammer. Disse skal angi type og tidspunkt for utførelse og omfang av revisjonshandlingene.

Revisjonsplaner og programmer utarbeides på grunnlag av revisors vurdering av risiko og

vesentlighet. Innholdet i den overordnede revisjonsstrategien skal ha et omfang som er akseptabelt i forhold til å kunne bekrefte regnskapet og avgi en revisjonsberetning.

Vurdering

Det vises til innhold og vurderinger i «Overordnet revisjonsstrategi 2017 - Rømskog kommune» utarbeidet av Indre Østfold Kommunerevisjon IKS. Da sekretariatet ikke har mottatt revisjonsstrategien pr. d.d. kan vi ikke uttale oss om hvorvidt strategien anses å oppfylle alle krav for å kunne bekrefte regnskapet og avgi revisors beretning.

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 117414/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/20
---	-------------------------------	--------------------------------

---

Informasjon fra revisjonen

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Informasjonen fra revisjonen tas til orientering

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Vurdering

Punkter under denne saken er først og fremst muntlige orienteringssaker og sekretariatet tar utgangspunkt i det i sin saksbehandling

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 7
Løpenr.: 117489/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Rømskog	13.06.2017	17/21

Møteplan for KU Rømskog 2. halvår2017

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Med forbehold om endringer fastsetter kontrollutvalget følgende møtedager

- Tirsdag 9. sept. kl. 09:30
- Tirsdag 14. nov. kl. 09:30

Rakkestad, 02.06.17
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kommuneloven § 32 er det utvalget selv, kommunestyret eller utvalgets leder som fastsetter når det skal avholdes utvalgsmøter.

Av praktiske grunner innstiller sekretariatet på at utvalget fastsetter møteplan for hvert halvår.

Vurdering

Det er i innstillingen foreslått ANTALL møter for første halvår 2017. Årshjulet for kontrollutvalget, som går fram av strategidokumentet, legger føringer for hvor mange møter kontrollutvalget bør holde, samt innholdet i disse.

Når det er foreslått konkrete dager så har dette sammenheng med sekretariatets praktiske muligheter til saksbehandling osv., samt forholdet til frister, ferieavvikling m.m.

Utover møtene som er foreslått, er det opp til utvalget å endre tidspunkter, bestemme andre møter, eller å avlyse allerede berammede møter.

Saksnr.: 2017/8743
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 117323/2017
Klassering: 510/121
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Rømskog	Møtedato 13.06.2017	Utvalgssaksnr. 17/22
---	-------------------------------	--------------------------------

---

Eventuelt

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Saken legges frem uten innstilling

Rakkestad, 02.06.17

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS